

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»**

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ НАПИСАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ
з дисципліни**

“МЕНЕДЖМЕНТ”

**для здобувачів фахової передвищої освіти
за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітньо-професійної
програми «Менеджмент»**

*Затверджено на засіданні
циклової комісії управління
та адміністрування
Протокол № 2 від 12.09.23 р.*

Тернопіль

Методичні рекомендації для написання курсової роботи з дисципліни “Менеджмент”. Для студентів фахової передвищої освіти, галузі знань **07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»** ВСП «Фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій Західноукраїнського національного університету. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 28 с.

Укладач: Заставнюк Любов Іванівна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, кандидат економічних наук, доцент

Відповідальний за випуск: Заставнюк Любов Іванівна, голова циклової комісії управління та адміністрування ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Виконання курсової роботи з дисципліни «Менеджмент» передбачено навчальним планом зі спеціальності 073 «Менеджмент».

У методичних рекомендаціях визначена основна мета і завдання виконання курсової роботи, тематика робіт, рекомендації щодо вибору, обґрунтування теми, добору і опрацювання літературних джерел, збору та обробки практичного матеріалу.

Методичні рекомендації містять загальні вимоги щодо змісту, обсягу, структури, ілюстрації та оформлення, наукового керівництва й організації захисту курсової роботи.

При виборі теми курсової роботи рекомендовано враховувати можливість отримання фактичного матеріалу, який необхідний для її написання.

Курсова робота є завершальною ланкою в освоєнні теорії і практики менеджменту в комплексі із сумісними дисциплінами, який включає елементи наукових досліджень.

Метою виконання курсової роботи є:

- систематизація, закріплення і розміщення теоретичних і практичних знань зі спеціальності, шляхом вивчення та осмислення світового та вітчизняного досвіду менеджменту;
- розвиток уміння застосовувати набуті знання при вирішенні конкретних проблем, завдань управління діяльністю сучасних підприємств;
- набуття навичок ведення самостійної роботи і оволодіння методикою дослідження при вирішенні проблем і питань, які розробляються в курсовій роботі;
- визначення рівня і глибини засвоєння студентом матеріалу дисципліни.

У процесі виконання курсової роботи студент повинен показати теоретичні знання, вміння працювати з літературними джерелами, чітко і логічно формулювати свої думки, висновки і пропозиції, проявити здібність і навички правильного застосування теоретичних положень наукових дисциплін при постановці і вирішенні конкретних завдань діяльності організацій, використовуючи при цьому сучасні методи менеджменту.

Тема курсової роботи повинна бути актуальною, відповідати реальним завданням та принципам функціонування сучасних підприємств.

Теми курсових робіт визначаються викладачами циклової комісії з менеджменту. Студенту надається право вибору теми, або ж він може запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Закріплення за студентом теми курсової роботи після погодження її з науковим керівником оформляється рішенням циклової комісії.

Науковий керівник курсової роботи, дає напрямок в роботі студенту, підказує основні варіанти вирішення того чи іншого питання, спонукає до творчого дослідження, систематично консультує, а також перевіряє виконання роботи (по частинах або в цілому).

Виконання курсової роботи ґрунтується на фактичних аналітичних даних діяльності сучасних підприємств та літературних джерелах.

2. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота, як правило, повинна складатись з вступу, трьох розділів, що розкривають зміст теми, висновків і списку використаної літератури.

У **вступі** обґрунтовується актуальність обраної теми, коротко характеризується стан проблеми та питань, що вимагають вирішення, чітко формулюється мета та завдання курсової роботи; визначаються методологія та методи дослідження; вказується об'єкт дослідження і джерела інформації, що були використані при підготовці та написанні курсової роботи.

Написання курсової роботи розпочинається зі *вступу*, у якому:

- обґрунтовуються актуальність обраної теми, її наукова новизна і практична значущість;
- відображається ступінь висвітлення проблеми у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі;
- формулюються мета і завдання дослідження, його об'єкт і предмет;
- розкривається зміст обраних методів дослідження і зазначається причина їх використання;
- вказуються теоретична цінність і практична значущість отриманих у курсовій роботі результатів.

Обґрунтування *актуальності* обраної теми, її наукової новизни і практичної значущості є початковим етапом будь-якого дослідження. При формулюванні актуальності теми курсової роботи необхідно відобразити, для якої сфери, галузі економіки або галузі знань результати курсової роботи будуть мати теоретичну і практичну значущість, чим обумовлений вибір даної теми, а також для чого і де необхідні результати дослідження, які проводитимуться.

Після доведення актуальності обраної теми доцільно логічно перейти до формулювання *мети дослідження*, тобто його головного пізнавального завдання, а також вказати конкретні завдання, які мають бути вирішені відповідно до цієї мети (вони, як мінімум, мають охоплювати усі пункти плану, а їх рекомендована кількість – 5-8).

Далі визначаються об'єкт і предмет дослідження. *Об'єктом дослідження* виступають процеси управління, адміністрування чи управлінської діяльності в організаціях. *Предмет* – це певна сфера діяльності об'єкта, на яку спрямована увага дослідника. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюється та його частина, котра є предметом дослідження. На нього спрямована основна увага студента і саме предмет дослідження визначає тему курсової роботи, яка вноситься на титульний аркуш як заголовок.

Важливим етапом виконання курсової роботи є вибір *методів дослідження*, розкриття їх змісту і зазначення причини їх використання. Це пов'язано з тим, що методи дослідження є тим інструментарієм, з допомогоюю

якого отримують науково-теоретичний та емпіричний матеріал, що є необхідною умовою досягнення поставленої в курсовій роботі мети. Обсяг вступу не повинен перевищувати трьох-п'яти сторінок комп'ютерного тексту.

Основна частина курсової роботи поділяється на 3 розділи, перші два з яких структуровані на 2 (3) підрозділи (параграфи). Вони повинні бути логічно пов'язаними і містити відповідні резюмування, що підводять дослідника до потреби проведення подальших досліджень у певному напрямі.

Перший розділ курсової роботи, викладений у трьох підрозділах (параграфах), повинен містити:

- виклад основних теоретичних і методичних положень, що визначають сутність і зміст предмета досліджуваної теми, з огляду на цілі й завдання курсової роботи;
- розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу літературних та інших інформаційних джерел;
- визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому розв'язанню в межах існуючої проблеми;
- розкриття законодавчого і нормативно-правового забезпечення у певній сфері діяльності;
- висвітлення зарубіжного досвіду розв'язання певної проблеми.

Отже, у першому розділі курсової роботи розглядаються теоретичні основи проблеми, даються поняття суті питання, фактори і умови, що характеризують процес або поняття. Особливо важливо показати як висвітлюється дана проблема в літературі з питань менеджменту, викласти різні точки зору і визначити своє відношення, сформулювати свою позицію, обґрунтувати свою точку зору, яка може співпадати з думкою кого-небудь або може бути оригінальною. В цьому випадку обґрунтування повинно бути розгорнутим, базуватись на теоретичній основі і мати практичне підтвердження, яке буде продовжено у другому і третьому розділах.

Другий розділ курсової роботи передбачає аналіз стану і проблем в управлінні організаціями, мета якого – отримання обґрунтованих даних, що свідчать про необхідність розв'язання проблемних питань в управлінні організаціями та їхні можливі варіанти вирішення.

У другому розділі, викладеному у 2 (3) підрозділах (параграфах):

- оцінюється техніка реалізації управлінської діяльності;
- проводиться аналіз змісту робіт досліджуваного об'єкта (правові, організаційні та інші засади функціонування досліджуваного об'єкта, базові документи для розробки змісту робіт та види робіт);
- наводяться: методичні аспекти вирішення завдань і їхні порівняльні оцінки; критична оцінка практики управління чи адміністрування стосовно визначеного об'єкта дослідження, його стану та перспектив розвитку
- аналізується інформаційне забезпечення управління організаціями;
- здійснюється аудит управлінської діяльності;
- проводиться критичний аналіз динаміки показників, що описують

практику управління організаціями за три-п'ять років з паралельним порівнянням цих показників із середньогалузевими, нормативними, еталонними.

Також у другому розділі рекомендується розглянути організаційну та економічну характеристики об'єкта дослідження. Зокрема, слід проаналізувати місце розташування підприємства, його організаційно-правову форму, наявні ресурси, основні фонди, трудові ресурси, основні виробничі та економічні показники.

Матеріал другого розділу має відповідати діючим методикам розрахунку, чинним інструкціям, процедурам, що використовуються досліджуваною організацією.

Результати проведеного у другому розділі аналізу оформляються у вигляді таблиць і рисунків (графіків, діаграм). У цьому розділі студент повинен продемонструвати вміння ув'язувати теоретичні положення з результатами проведених розрахунків і розробляти практичні рекомендації щодо вирішення певної проблеми. Тут варто чітко розділити джерела походження використовуваної у процесі аналізу інформації: отриманою з літературних джерел або з документів об'єкта дослідження, отримані в результаті власних розрахунків, експериментів, досліджень. Розділ завершується стислим викладом результатів проведеного аналізу і резюмуванням значимості розв'язання існуючих проблем в управлінні організацій за конкретними напрямками.

Третій розділ курсової роботи, може бути викладений у 1 (2) підрозділах (параграфів), повинен містити:

Завданням третього – проектно-рекомендаційного розділу курсової роботи є розроблення конкретних пропозицій і рекомендацій, напрацювання моделей управління параметрами розвитку та управління діяльності досліджуваного об'єкта.

У третьому розділі визначаються обумовлені результатами дослідження тенденції у динаміці досліджуваних проблем і явищ, обґрунтовуються прогностичні оцінки щодо перспектив розвитку досліджуваних процесів. Також у цьому розділі викладаються результати дослідження з висвітленням авторського бачення шляхів вирішення проблеми, усього нового, що вносить дослідник у розробку шляхів розв'язання проблеми. Паралельно з цим, визначення позитивних та негативних сторін запропонованого автором рішення має здійснюватись у порівнянні з відомими розв'язками. Запропоновані у роботі інноваційні рішення мають бути науково-обґрунтованими, базуватись на комплексному аналізі існуючої ситуації та прогнозі щодо результатів запровадження пропозицій автора з урахуванням ризиків.

Висновки повинні випливати з аналізу вивченого матеріалу, вмещувати основні результати досліджень, бути конкретними. Вони демонструють як вирішено завдання та досягнуто мети, яким чином пропозиції та заходи впливатимуть на успішне функціонування сучасних організацій.

Висновки, що наводяться окремою частиною курсової роботи є стислим викладенням підсумків проведеного дослідження. У них коротко викладаються найважливіші наукові та практичні результати, отримані в курсовій роботі через формування резюмуючої «витяжки», яка відображає ступінь виконання означених у вступі завдань та рівень досягнення поставленої курсовою роботою мети. Висновки повинні містити:

- короткі підсумки за результатами наукового дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей;
- перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, а також на підвищення ефективності чи результативності об'єкта дослідження;
- отримані якісні та кількісні показники, що є свідченням певного рівня управління чи адміністрування роботи організації;
- можливі варіанти реалізації запропонованих у курсовій роботі заходів, дій, впливів.

Список використаних джерел вміщує перелік використаних літературних джерел при виконанні курсової роботи. Вказують ті джерела, на які є посилання в тексті курсової роботи. Їх повинно бути не менше 15-20.

Список використаних джерел рекомендується розміщувати в алфавітному порядку з їх наскрізною нумерацією.

У додатках рекомендується розміщувати допоміжний матеріал (початкові дані про роботу організацій, проміжні розрахунки на ЕОМ, блок-схеми, анкети тощо), копії установчих документів і форм звітності організації, довідкову та іншу додаткову інформацію.

Додатки розташовуються в порядку появи посилань в тексті. Якщо їх більше 10, то вони об'єднуються по видах: первинна документація, статистичні дані; установчі документи організації.

До курсової роботи повинен включатись весь наявний знаковий апарат (формули, графіки, діаграми, схеми, таблиці тощо).

У мовностилістичному оформленні матеріалу необхідно враховувати особливості наукового стилю мови, стисло, логічно і аргументовано викладати зміст і результати наукових досліджень, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології.

Загальний обсяг курсової роботи повинен бути в межах 35-40 сторінок. Приблизне співвідношення окремих питань курсової роботи за обсягом може бути таким: вступ – 3%, перший розділ – 35%, другий розділ – 30%, третій розділ – 25%, висновки і список використаної літератури – 7% всієї роботи.

3. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи з менеджменту є цікавою роботою, що приносить велике моральне задоволення. В той же час воно вимагає багато праці та енергії.

Підготовка курсової роботи в установлений термін і на високому рівні можлива лише при належній організації праці, чіткому розпорядку робочого дня студента.

При виконанні курсової роботи необхідно дотримуватися такої послідовності:

1. Визначити тему курсової роботи, добре уявити її мету, завдання і зміст.
2. Підібрати і вивчити літературу з вибраної теми.
3. Скласти приблизний план курсової роботи і погодити його з науковим керівником.
4. Скласти аналітичні таблиці, схеми, графіки.
5. Розробити робочий план збору і порядок обробки матеріалів для курсової роботи (макети таблиць, графіки, групування, можливість застосування різних методів досліджень тощо).
6. Скласти графік роботи, визначити термін готовності окремих питань і всієї курсової роботи.
7. Визначити, сформулювати і викласти на папері теоретичні питання курсової роботи.
8. Накреслити схеми, скласти графіки, діаграми, розрахувати економічні показники, зробити їх аналіз, ув'язати їх з літературними джерелами, з даними передового досвіду, оформити все це в тексті курсової роботи.
9. Сформулювати і викласти висновки.
10. Відредагувати текст курсової роботи.
11. Доопрацювати курсову роботу з урахуванням зауважень наукового керівника.
12. Подати курсову роботу до захисту.

Вибір теми курсової роботи і об'єкта дослідження слід здійснювати з урахуванням теми курсової роботи, інших вивчених дисциплін, а також майбутнього місця практики студента. Перед поїздкою на об'єкт дослідження студент повинен мати детальний робочий план збору матеріалу.

Підбір та вивчення літератури. Курсова робота виконується на основі глибокого вивчення літератури з дисципліни (підручників, навчальних посібників, монографій, періодичної літератури, журналів іноземною мовою, Законів України, Указів Президента України, Постанов Уряду тощо). Література підбирається студентом самостійно. Для цього використовуються каталоги відділу наукової літератури та відділу науково-технічної інформації бібліотеки

ЗУНУ тощо. Обов'язково слід використовувати статті періодичних видань. Цікаві положення і факти з книг і статей виписуються у формі переказу, викладаються своїми словами. Якщо використовуються окремі цитати або таблиці, то по них робляться належним чином посилання.

Існують різні способи роботи з літературою. Можна рекомендувати виписувати окремі положення з книг, брошур і статей відразу, в процесі ознайомлення з цією літературою. При цьому виписки необхідно розподіляти за конкретними розділами курсової роботи. Можливий інший метод роботи з літературою: це складання картотеки з зазначенням, в якому розділі курсової роботи дане літературне джерело потім буде використано.

4. ОФОРМЛЕННЯ І ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується студентом на одній стороні аркуша паперу формату 210x297 мм літературною українською мовою (науковим стилем) з дотриманням усіх вимог. При комп'ютерному наборі роботу друкують на білому папері (формат А4) з використанням шрифту Times New Roman розміру 14 з міжрядковим інтервалом 1,5. Текст міждисциплінарної курсової роботи друкують, залишаючи поля: праве – 1,0 см, ліве – 3,0 см, верхнє і нижнє – 2 см.

Усі аркуші, починаючи з третього, повинні бути пронумеровані (перший аркуш – титульний (не нумерується), другий – план роботи (не нумерується), третій – перша сторінка “Вступу”).

Титульний аркуш (перша сторінка) оформляється за установленою формою. Типовий зразок титульного аркуша подано в додатку А.

На другій сторінці потрібно подати розгорнутий план роботи.

Заголовки структурних частин курсової роботи (ВСТУП, РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, РОЗДІЛ 3, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ) друкуються по центру. Заголовки параграфів друкуються маленькими літерами з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться (див. додаток Б).

Кожне питання відповідного розділу починають з нової сторінки. Питання нумерують порядковими номерами і позначаються арабськими цифрами.

Заголовки питань пишуть великими літерами посередині тексту. Крапку в кінці заголовку не ставлять.

Дуже важливо текст курсової роботи ілюструвати таблицями та графічними матеріалами. Після кожної таблиці повинен бути її аналіз, що полягає у виявленні зв'язку показників і причин, що їх обумовлюють. Таблиці повинні мати порядковий номер і назву. Слід уникати громіздких (великих) таблиць.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово “таблиця” в тексті пишеться скорочено, наприклад “табл. 2.3”. В повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації слід зазначати скорочено слово “дивись”, наприклад “див. табл.”, “див. рис. 1.2”.

Таблицю, ілюстрацію розміщують таким чином, щоб її можна було читати без повороту сторінок або з поворотом за годинниковою стрілкою.

У процесі виконання курсової роботи студент користується порадами наукового керівника, але за правильність даних, розрахунків, аналізу, висновків і рекомендацій відповідає він сам, як автор курсової роботи.

Рівняння і формули виділяють у тексті вільними рядками. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід подавати безпосередньо під формулою зі слова “де” без двох крапок після нього в тій же послідовності, в якій вони дані в формулі, з нового рядка.

При використанні в тексті будь-яких цитат необхідні посилання на джерела, з яких вони запозичені. Посилання даються прямо в тексті, шляхом

зазначення у квадратних дужках порядкового номера джерела у списку використаної літератури та сторінки.

Закінчена курсова робота підписується студентом із зазначенням дати здачі її у циклову комісію.

Курсова робота повинна відповідати певним стандартам і вимогам. Серед них слід виділити теоретичні, методичні, естетичні.

До **теоретичних вимог** відносяться: теоретичний характер роботи з конкретизацією основних положень; використання достатньо широкого кола наукових джерел; альтернативність викладу матеріалу; розкриття суті принципів і концепцій менеджменту; логічний зв'язок викладу змісту із спрямованістю від абстрактного до характерного, від простого (одиночного) до складного (загального); самостійність зробленого аналізу і висновків.

До **методичних вимог** слід віднести: поступовість у виконанні роботи (вибір теми, пошук літератури, її опрацювання, складання плану, написання роботи); пропорційне розміщення матеріалу; оптимальний обсяг; наявність правильно оформленого списку літератури.

До **естетичних вимог** відносять: охайність і старанність при виконанні роботи; використання лише однієї сторони сторінки, наявність обумовлених полів на її краях; розмір шрифту тексту та назв розділів; належне оформлення титульної сторінки і всієї роботи (її потрібно подати на перевірку в папці) тощо.

5. ПОРЯДОК ПОДАННЯ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота оформлена необхідним чином, подається студентом до циклової комісії управління та адміністрування не пізніше визначеного терміну, де вона реєструється і направляється науковому керівнику.

Науковий керівник перевіряє курсову роботу, робить зауваження на полях рукопису і дає свій висновок про виконану студентом роботу. У рецензії науковий керівник пише: “допускається до захисту”, “заслужує оцінки “відмінно”, “добре” або “задовільно”, “не допускається до захисту”.

Якщо курсова робота виконується повторно, то її новий варіант подається обов'язково із зауваженнями наукового керівника. Всі доповнення і зміни до початкового варіанту курсової роботи викладаються на аркушах паперу відповідного формату і розміщуються після додатків із зазначенням параграфу підрозділу, до якого вони відносяться.

Для проведення захисту курсової роботи цикловою комісією створюється комісія (не менше двох викладачів). До її складу входять науковий керівник і викладачі. На засідання комісії подається курсова робота із висновками наукового керівника.

Процедура захисту курсової роботи складається із доповіді студента (7-10 хв.), відповідей на зауваження наукового керівника, якщо вони не враховані, на питання членів комісії з теми курсової роботи. Тривалість захисту, як правило, не повинна перевищувати 15-20 хв. В обговоренні роботи беруть участь і присутні на захисті студенти.

У доповіді слід обґрунтувати актуальність теми, сформулювати мету та завдання дослідження, дати досить коротку характеристику об'єкту дослідження, показати результати дослідження, суть запропонованих пропозицій і заходів, та їх обґрунтування.

При захисті курсової роботи перед членами комісії бажано, щоб студент не читав свою доповідь, а вільно розповідав зміст, ілюструючи його при необхідності таблицями, схемами графіками.

Відповіді на запитання повинні бути короткі, чіткі та ясні.

Результати захисту обговорюються після його закінчення на закритому засіданні комісії.

При оцінюванні курсової роботи беруться до уваги її якість і зміст доповіді, правильність відповідей на запитання комісії, оформлення роботи, проявлена студентом ініціатива.

Комісія за результатами захисту виставляє остаточну оцінку. При цьому враховується як виступ студента на захисті, так і оцінка письмового варіанту курсової роботи. На оцінку роботи впливають такі моменти:

- рівень опанування основних проблем теми, володіння категоріями і термінологією, які використовуються в менеджменті;
- ступінь ознайомлення з літературою по темі, знаннями економістів, що працюють над даною проблемою;

- вміння пов'язати теоретичні положення менеджменту з практикою;
- здатність студента відстоювати свої погляди, вміння вести наукову полеміку;
- вміння логічно, у відведений поточний час викласти основні положення теми і зробити відповідні висновки та узагальнення;
- якість виконання курсової роботи, її відповідність теоретичним і методичним вимогам.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінка “**відмінно**” (90-100 балів) виставляється тоді, коли студент вільно володіє проблемою, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використав широке коло наукової літератури, у тому числі і іноземної, опанував усю різноманітність теорій і гіпотез з даної проблеми, вийшов на високий рівень теоретичних узагальнень, а його робота виконана з дотриманням усіх необхідних вимог.

Оцінка “**добре**” (75-89 балів) виставляється за добре виконану письмову роботу, але при захисті студент, виявивши добротну підготовку, допускає неточності у трактуванні окремих проблем економіко-управлінського характеру, відчуває певні труднощі в теоретичному узагальненні їх, не використав усіх можливостей літературних джерел.

Оцінка “**задовільно**” (60-74 бали) виставляється, якщо студент орієнтується у обраній темі, але не може без допомоги зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення з практикою, не може логічно викласти проблеми, не усунув повністю недоліків, вказаних у рецензії.

Оцінка “**незадовільно**” (35-59 балів) виставляється тоді, коли студент навіть за наявності курсової роботи, яка допущена до захисту, не орієнтується в проблемі, не опанував навіть мінімуму наукової літератури.

7. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1.	Принципи менеджменту та їх роль в управлінні сучасною організацією.
2.	Підприємство як відкрита система. Взаємозв'язок внутрішніх та зовнішніх чинників системи.
3.	Зовнішнє середовище організації, його місце в системі управління.
4.	Внутрішнє середовище організації, його місце в системі управління.
5.	Інформація та її роль в управлінському процесі.
6.	Комунікаційний процес в системі управління сучасною організацією.
7.	Реалізація загальних та конкретних функцій в практиці управління.
8.	Управлінський процес та управлінський цикл в системі управління.
9.	Функція планування як провідна в сучасній організації.
10.	Стратегічне, тактичне та оперативне планування в сучасній організації.
11.	Бізнесове планування та його місце в управлінській діяльності.
12.	Організаційна діяльність в системі управління сучасною організацією.
13.	Організаційна структура управління як основа системи менеджменту.
14.	Горизонтальний та вертикальний розподіл праці в сучасній організації.
15.	Формування мотиваційної системи і її значення для організації.
16.	Вплив мотиваційної системи на показники діяльності організації.
17.	Функція контролю в системі управління підприємством.
18.	Особливості виробничого контролю в системі управління підприємством.
19.	Процес контролювання поведінки працівників як окремий вид контролю.
20.	Технологія прийняття та реалізації управлінських рішень в сучасній організації.
21.	Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи на керовану.
22.	Економічні методи менеджменту та їх роль у діяльності організації.
23.	Адміністративні методи менеджменту та їх роль у діяльності організації.
24.	Соціально-психологічні методи менеджменту та їх роль у діяльності організації.
25.	Вплив внутрішніх та зовнішніх чинників на ефективність діяльності організації.
26.	Управління конфліктами та стресами на підприємстві.
27.	Організація комунікаційних процесів на підприємстві.
28.	Професійний розвиток персоналу організації.
29.	Реалізація функції планування діяльності підприємства.
30.	Розвиток лідерства в організаціях.
31.	Формування соціально-психологічного клімату колективу.
32.	Удосконалення технології прийняття управлінських рішень.
33.	Аналіз системи управління на різних етапах життєвого циклу організації.
34.	Формальні та неформальні комунікації в організації: проблеми взаємодії та впливу.

35.	Місце керівника у системі управління організацією.
36.	Формування власного іміджу менеджера організації.
37.	Необхідність інформації та її використання в підприємстві.
38.	Вивчення стратегії і тактики сучасного менеджменту підприємства.
39.	Розробка та ухвалення управлінських рішень на підприємстві.
40.	Удосконалення організаційної та управлінської структур підприємства.
41.	Управління комунікаціями в організаціях.
42.	Управління конфліктними ситуаціями та стресами на підприємстві.
43.	Організація менеджменту персоналу на підприємстві.
44.	Сучасні системи та форми стимулювання праці.
45.	Контроль та його місце в системі управління організацією.
46.	Сутність та значення інформації в менеджменті.
47.	Стратегічне планування в сучасній організації.
48.	Управління соціальною політикою організації.
49.	Особливості управління інноваційними процесами в організації.
50.	Особливості процесу делегування повноважень в сучасній організації.
51.	Моделі управління організацією
52.	Реалізація функції контролю на сучасному підприємстві
53.	Соціально-психологічний клімат у трудовому колективі та шляхи його вдосконалення
54.	Соціальна відповідальність та професійна етика у сучасному менеджменті
55.	Сутність корпоративної культури в підвищенні ефективності організації
56.	Формування оптимального соціально-психологічного розвитку організації
57.	Формальні організації і неформальні групи: механізм утворення та особливості
58.	Стратегія досягнення організацією конкурентної переваги на ринку
59.	Складові зовнішнього середовища організації та оцінка їх впливу на реалізацію стратегічних цілей
60.	Реалізація професійних якостей керівника в управлінні сучасною організацією

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ “МЕНЕДЖМЕНТ ”

Тема: Горизонтальний та вертикальний розподіл праці в сучасній організації.

План

Вступ

Розділ I. Теоретичні основи розподілу праці в сучасній організації

1.1. Розподіл праці як загальна ознака сучасної організації

1.2. Суть горизонтального та вертикального розподілу праці в сучасних організаціях

1.3. Роль та значення розподілу праці в управлінні організації

Розділ II. Аналіз горизонтального та вертикального розподілу праці на прикладі ТОВ «ЄВРОФАРМ»

2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика ТОВ «ЄВРОФАРМ».

2.2. Аналіз розподілу праці у досліджуваному підприємстві

2.3. Особливості реалізації процесу горизонтального та вертикального розподілу праці в сучасних організаціях

Розділ III. Шляхи вдосконалення горизонтального та вертикального розподілу праці в сучасних підприємствах

3.1. Удосконалення методів здійснення оцінки ефективності розподілу праці в сучасних підприємствах

3.2 Шляхи удосконалення комунікаційних процесів в ТОВ «Єврофарм»

Висновки

Список використаної літератури

Тема: Зовнішнє середовище організації, його місце в системі управління

План

Вступ

Розділ I. Теоретичні основи поняття зовнішнього середовища організації

1.1 Суть поняття зовнішнього середовища організації

1.2 Фактори зовнішнього середовища організації та їх вплив на систему управління підприємством

1.3 Основні складові зовнішнього середовища організації

Розділ II. Аналіз зовнішнього середовища організації ВАТ «Бучацький хлібозавод»

2.1 Загальна організаційно – економічна характеристика ВАТ «Бучацький хлібозавод»

2.2 Аналіз зовнішнього середовища ВАТ «Бучацький хлібозавод»

2.3 Дослідження товарного асортименту ВАТ «Бучацький хлібозавод»

Розділ III. Шляхи удосконалення формування зовнішнього середовища організації та взаємодія з іншими підприємствами

3.1 Шляхи забезпечення ефективної взаємодії організації з усіма суб'єктами зовнішнього середовища

Висновки

Список використаної літератури

Тема: Бізнесове планування та його місце в управлінській діяльності

План

Вступ

Розділ I. Теоретичні основи бізнес-плану та його значення в управлінській діяльності

1.1 Поняття і види бізнес-плану

1.2 Типова структура бізнес-плану

1.3 Значення бізнес-планування в управлінській діяльності підприємства

Розділ II. Аналіз бізнесового планування на прикладі ПП «Україна»

2.1 Загальна організаційно-економічна характеристика ПП «Україна»

2.2 Особливості бізнес-плану ПП «Україна»

2.3 Аналіз стратегії бізнесу ПП «Україна»

2.4 Аналіз фінансових результатів діяльності ПП «Україна»

Розділ III. Пріоритетні напрями вдосконалення бізнесового планування в сучасних підприємствах

3.1 Обґрунтування заходів з підвищення ефективності бізнесового планування в сучасних підприємствах

3.2 Шляхи оптимізації системи заходів щодо актуалізації бренду ПП «Україна»

Висновки

Список використаної літератури

Тема: Принципи менеджменту та їх роль в управлінні сучасною організацією

План

Вступ

РОЗДІЛ I. Сутність принципів менеджменту в процесі управління сучасними організаціями.

1.1 Поняття принципів менеджменту, їх класифікація.

1.2 Характеристика загальних принципів менеджменту

1.3 Характеристика сучасних принципів менеджменту – принципів досягнення успіху.

РОЗДІЛ II. Аналіз використання принципів менеджменту в управлінні сучасними організаціями на прикладі ПАТ «TePA».

2.1 Загальна організаційно-економічна характеристика ПАТ «TePA».

2.2 Аналіз використовуваних принципів менеджменту у ПАТ «TePA».

2.3 аналіз фінансових результатів господарської діяльності ПАТ «TePA».

РОЗДІЛ III. Шляхи вдосконалення принципів менеджменту та підвищення їх ролі в управлінні сучасною організацією.

3.1 Пропозиції щодо вдосконалення використання принципів управління в сучасних організаціях.

3.2 Результативність і ефективність управління сучасною організацією.

Висновки

Список використаних джерел

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»**

Циклова комісія управління та адміністрування

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни:

“Менеджмент”

на тему:

«Бізнесове планування та його місце в управлінській діяльності»

Студента (ки) групи _____

_____

Керівник: к.е.н., доцент

_____

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____

_____

_____

ТЕРНОПІЛЬ – _____ р.

ВСТУП

Актуальність проблеми. На сьогодні, серед головних завдань розвитку ринкової економіки є формування системи стимулювання праці. Для успішної діяльності підприємства недостатньо тільки залучити і відібрати кваліфікований персонал, багато залежить від організації роботи та системи мотивації співробітників.

Одним з найважливіших складових елементів управління трудовим потенціалом підприємства є вибір найкращої системи матеріального стимулювання, що дозволить зрівноважити міру витрат праці та її кінцеві результати у відповідності до особистої мотивації працівників та мети діяльності підприємства. Саме потреби спонукають людей до праці, а винагорода за працю мотивує працівників до покращення своєї діяльності.

У діяльності вітчизняних підприємств домінують традиційні матеріальні стимули, використання яких не забезпечує формування ефективних систем мотивації праці персоналу. Саме тому в сучасних умовах особливої актуальності набувають проблеми, пов'язані із розвитком та удосконаленням систем мотивації праці працівників.

Аналіз останніх досліджень та наукових праць. Питанням матеріальної мотивації праці присвячено досить широке коло праць зарубіжних і вітчизняних авторів. Питання мотивації досліджували такі відомі зарубіжні вчені, як М. Армстронг, Р. Дафт, А. Маслоу, Е. Мейо, Д. МакГрегор, А. Сміт, Ф. Тейлор. Серед вітчизняних науковців значний внесок в розвиток проблеми мотивації зробили Д. П. Богиня, В. М. Данюк, А. М. Колот, Г. Т. Куліков, С. О. Цимбалюк та інші. У наукових доробках вказаних авторів здійснено дослідження теоретичних та практичних проблем мотивації праці, при цьому недостатньо висвітленими залишаються проблеми формування та удосконалення системи матеріальної мотивації праці. Відтак це обумовлює необхідність здійснення подальших наукових досліджень щодо удосконалення системи мотивації праці на сучасних підприємствах.

Метою курсової роботи є дослідження теоретичних засад матеріального стимулювання праці як засобу мотивації на основі здійснення аналізу стану матеріального стимулювання праці у ТОВ «КФ «Ярич».

Виходячи з мети дослідження, у курсовій роботі виокремлено наступні завдання:

- визначити сутність, форми, види та основні завдання матеріального стимулювання праці;
- висвітлити роль та основні завдання матеріального стимулювання праці;
- дослідити склад та структуру персоналу у ТОВ «КФ «Ярич»
- здійснити аналіз системи матеріальної мотивації персоналу у ТОВ «КФ «Ярич»;
- обґрунтувати шляхи удосконалення матеріального стимулювання праці ТОВ «КФ «ЯРИЧ».

Об'єктом дослідження є ТОВ «КФ «Ярич».

Предмет дослідження – теоретико-методичні основи системи матеріального стимулювання працівників в організації.

Теоретичною основою дослідження є закони України, наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених з менеджменту, Статут досліджуваного підприємства та фінансова звітність ТОВ «КФ «Ярич».

Структура курсової роботи. Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. У першому розділі визначені теоретичні засади матеріального стимулювання в організації. Другий розділ курсової роботи відображає результати аналізу матеріального стимулювання праці в організації. У третьому розділі роботи окреслено шляхи удосконалення матеріального стимулювання праці у ТОВ «КФ «Ярич».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МАТЕРІАЛЬНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ В ОРГАНІЗАЦІЇ

1.1. Сутність, форми та види матеріального стимулювання праці в організації

Головна цінність підприємства – це його персонал, і те на скільки ефективно він виконує свої завдання. Тому найважливішою функцією управління є мотиваційна, яка на основі використання дієвих інструментів забезпечує зростання ефективності людських ресурсів. Однією з найефективніших форм мотивації є матеріальна. Адже прагнення працівників до достатку та більш високого рівня життя залежить від рівня особистого доходу, його структури, диференціації доходів в організації та суспільстві, а також дієвості системи матеріальних стимулів, застосовуваних в організації.

Основні підходи до визначення поняття «мотивація персоналу»

АВТОР	ТРАКТУВАННЯ
Бех І. Д.	Мотивація є динамічним процесом формування мотиву як підґрунтя вчинку.
Кібанова А. Я.	Функція керівництва, яка полягає у формуванні у працівників стимулів до праці (спонукати їх працювати з повною віддачею), а також в довготривалій дії на працівника в цілях зміни по заданих параметрах структури його ціннісних орієнтацій і інтересів, формування відповідного мотиваційного ядра та розвитку на цій основі трудового потенціалу.
Шапіро С. А.	Процес свідомого вибору людиною того чи іншого типу поведінки, визначеного комплексним впливом зовнішніх (стимули) і внутрішніх (мотиви) чинників.
Коленда Н. В.	Внутрішній спонукальний механізм, який формується на основі свідомості людини (працівника), виходячи з її потреб, здібностей та бажань і націлений на досягнення визначених результатів трудової діяльності.
Колот А.М.	Сукупність зовнішніх і внутрішніх сил, які спонукають до діяльності, визначають поведінку, форми діяльності, надають цій діяльності спрямованості, орієнтованої на досягнення особистих цілей і цілей організації.
Занюк С. С.	Сукупність спонукальних факторів, які визначають активність особистості, тобто всі мотиви, потреби, стимули, ситуативні чинники, які спонукають поведінку людини.
Комаров Е. І.	З одного боку – це мотиваційна система одного та/або декількох працівників, а з іншої – процес мотивації індивіда, групи, колективу.
Крушельницька О.В.	Довготерміновий вплив на працівників з метою зміни за заданими параметрами структури ціннісних орієнтацій та інтересів, формування відповідної мотиваційної системи і розвиток на цій основі трудового потенціалу.

Примітка. Наведено за [2], [4], [20], [4], [6], [3], [8], [10].

Рис. 1.1 Форми мотивації персоналу

Примітка: Сформовано автором на основі проведених досліджень

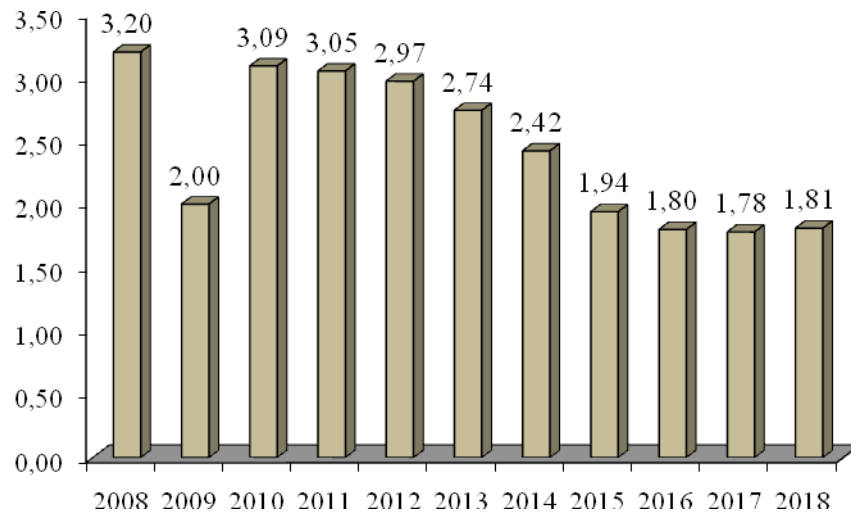

Рис. 2.1. Обсяги виробництва пива в Україні, млрд. л.

Примітка. Побудовано автором на основі [41].

ЗМІСТ

1. ЗАВДАННЯ І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	3
2. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	4
3. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	8
4. ОФОРМЛЕННЯ І ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	10
5. ПОРЯДОК ПОДАННЯ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	12
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	14
7. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ.....	15
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ».....	17
9. ДОДАТКИ.....	21

Методичні рекомендації
для написання курсової роботи
з дисципліни “Менеджмент”

Укладач: Заставнюк Любов Іванівна